

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 16 april 1920 kl. 4 e. m.

Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 8, i anledning av herr Lindmans m. fl. motion, nr 302, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om utredning angående potatisbränningens och sulfitsprittillverkningens betydelse och ställning m. m.

Uti en inom andra kammaren avgiven, till dess femte tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 302, har herr *Lindman m. fl.* hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte med beaktande av i motionen anförda synpunkter föranstalta en skyndsam och allsidig utredning rörande: *Motionen.*

1) potatisbränningens och sulfitsprittillverkningens betydelse och ställning dels var för sig, dels ock i sin helhet och i förhållande till varandra;

2) vad som kan och bör göras från statens sida dels till befrämjandet av vårt lands potatisodling, dels till upprätthållande av den sulfitsprittillverkningens industri, som under senare år uppstått inom landet,

samt i samband därmed och efter omständigheterna dels vidtagna de åtgärder i motionens syfte, som Kungl. Maj:t finner påkallade, dels ock för riksdagen snarast möjligt framlägga förslag i frågan.

Beträffande motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Såsom anfördes i det yttrande, som inom andra kammaren vid förevarande motions remitterande till utskottet avgavs av herr Engberg, och vilket yttrande jämväl av kammaren överlämnades till utskottet, var den *Utskottet.*

av motionärerna framförda frågan om potatisbrännings och sulfitsprit-tillverkningens ställning och betydelse etc. redan vid motionens avgivande föremål för utredning. Vid anmälan i statsrådet den 6 juni 1919 av riksdagens skrivelse den 6 maj 1919, nr 175, erhöll nämligen chefen för finansdepartementet bemyndigande att tillkalla högst fem sakkunniga jämte en sekreterare för att inom finansdepartementet verkställa utredning av de med sulfitsprens användande till förtäringssändamål sammanhängande spörsmål samt avgiva förslag till sådana ändrade bestämmelser angående tillverkning av brännvin, som av utredningen föranleddes. I enlighet härmed tillkallade nämnde departementschef den 29 september 1919 fem sakkunniga för det angivna ändamålet.

Att i de sakkunnigas uppdrag ingick att utreda hela den i förevarande motion väckta frågan framgår av departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet över finansärenden den 6 juni 1919, däri det bl. a. säges:

»Såsom inhämtas av de av mig föredragna handlingarna, är huvudpunkten i den begärda utredningen frågan om på vad sätt framställning av brännvin framdeles skall få bedrivas. Hittills har användande av alla slags råämnen varit medgivet, och största delen av allt inom landet tillverkat brännvin har framställts ur potatis, spannmål, melass och betor. Vad som nu synes böra upptagas till undersökning är, huruvida ur olika synpunkter användande av sistnämnda och med dem likställda råämnen fortfarande bör medgivas och, därest sådant medgivande befinnes lämpligt, i vilken omfattning det bör lämnas.

Härvid bör beaktas å ena sidan, huruvida avsättningsmöjligheter för sulfitsprit komma att förefinnas, därest brännvinstillverkning ur potatis m. fl. jordbruksprodukter framdeles varder i större eller mindre utsträckning tillåten, och å den andra sidan huruledes, efter ett förbud mot eller en kvantitetsbegränsning av tillverkning ur dylika produkter, andra avsättningsmöjligheter må kunna beredas för det i vissa landsdelar uppkommande överskott å potatis och andra tidigare som råvaror för brännvinstillverkning producerade jordbruksalster.»

De sakkunniga avgåvo den 6 februari 1920 betänkande jämte preliminärt författningsförslag.

Sedermera har Kungl. Maj:t avlåtit proposition, nr 348, till riksdagen, innehållande förslag till förordningar om provisoriska bestämmelser i ämnet, avsedda att gälla till den 30 september 1922. Av såväl de sakkunnigas betänkande som departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet över finansärenden vid propositionens avlåtande den 19 mars 1920 framgår, att utredningsarbetet alltjämt pågår i och för åstadkommande av en definitiv reglering av de betydelsefulla frågor, som i motionen beröras.

Då sålunda den utredning, som motionärerna påyrkat, redan är igångsatt och lett till förslag från Kungl. Maj:t om provisoriska bestämmelser, vartill riksdagen nu har att taga ställning, får utskottet hemställa,

att förevarande motion ej måtte föranleda någon andra kammarens åtgärd.

Stockholm den 16 april 1920.

På utskottets vägnar:

IVAR SWARTLING.

Närvarande: herrar Swartling, Ljungberg, Bengtsson i Kullen, Molin i Aspa, Sjöström, Holmner, Alvin, Gustafsson i Wimmerby, Smedberg, Andersson i Falkenberg och Jansson i Ljusterö.
